

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

04 червня 2018 року

м.Тернопіль

№ 69/17 - рк/к

*Про вжиття заходів щодо усунення
причин виникнення порушення
законодавства про захист економічної
конкуренції і умов, що йому сприяють*

На виконання доручення Голови Антимонопольного комітету України від 02.04.2018 № 8-01/3881 територіальним відділенням розглянуто звернення громадської спілки «Воїни АТО Тернопілля» щодо антиконкурентних дій управління регіонального розвитку, інфраструктури та дорожнього господарства Тернопільської обласної державної адміністрації при проведенні конкурсів на визначення автомобільних перевізників на внутрішньообласних автобусних маршрутах.

В ході дослідження поставлених в заяві питань

ВСТАНОВЛЕНО:

Управління регіонального розвитку, інфраструктури та дорожнього господарства Тернопільської обласної державної адміністрації (місцезнаходження: вул. Грушевського, 8, м. Тернопіль, 4600), ідент. код 41368668, (**надалі – Управління**) включене до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, є юридичною особою з організаційно-правовою формою – державна установа.

Дата державної реєстрації – 08.02.2000 року, дата запису – 01.06.2017, номер запису – 1 646 102 0000 01 0836.

Основним видом діяльності є "Державне управління загального характеру" (КВЕД 84.11).

Управління є структурним підрозділом Тернопільської обласної державної адміністрації (надалі – ОДА), утворюється головою ОДА, входить до її складу і в межах області забезпечує виконання покладених на нього завдань.

Управління підпорядковане голові ОДА, а також підзвітне і підконтрольне Міністерству інфраструктури України (далі - Мінінфраструктури) та Національній комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації.

Управління у своїй діяльності керується Конституцією та законами України актами Президента України і Кабінету Міністрів України, наказами Мінінфраструктури та інших центральних органів виконавчої влади, розпорядженнями голови ОДА, іншими нормативно-правовими актами, а також Положенням про управління регіонального розвитку, інфраструктури та дорожнього господарства ОДА (надалі - Положення), затвердженим розпорядженням голови ОДА від 30.05.2017 №319-од.

Основними завданнями Управління є забезпечення реалізації державної політики в галузях дорожнього господарства, транспорту та зв'язку на території області.

Відповідно до Положення Управління виконує ряд завдань серед яких, зокрема:

- формує у приміському та міжміському сполученні мережу автобусних маршрутів загального користування, що не виходять за межі території області;
- в межах повноважень, здійснює контроль за дотриманням законодавства у сфері автомобільного транспорту на території області;
- забезпечує організацію пасажирських перевезень на міжміських і приміських автобусних маршрутах загального користування, що не виходять за межі території області;
- формує та веде реєстр міжміських і приміських автобусних маршрутів загального користування, які не виходять за межі території області;
- визначає умови пасажирських перевезень та організовує проведення конкурсу із визначення автомобільного перевізника на автобусному маршруті загального користування.

Згідно із статтею 43 Закону України «Про автомобільний транспорт» визначення автомобільного перевізника на автобусному маршруті загального користування здійснюється виключно на конкурсних засадах.

Об'єктом конкурсу можуть бути: маршрут (кілька маршрутів), оборотний рейс (кілька оборотних рейсів).

Порядок проведення конкурсу з перевезення пасажирів на автобусному маршруті загального користування, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 03.12.2008 № 1081 (надалі – Порядок) який визначає процедуру підготовки та проведення таких конкурсів.

Пунктом 28 Порядку визначено, що організатор або робочий орган публікує в друкованих засобах масової інформації не пізніше ніж за 30 календарних днів до початку конкурсу оголошення про конкурс (крім друкованих оголошення може бути розміщено також в інших засобах масової інформації), яке повинне містити таку інформацію:

- 1) найменування організатора та робочого органу;
- 2) порядковий номер та основні характеристики кожного об'єкта конкурсу:
  - на міжміському маршруті - номер рейсу, початковий та кінцевий пункти маршруту, протяжність, час відправлення з кінцевих пунктів та прибуття до них, особливості періодичності виконання перевезень, рекомендовану кількість зірочок за параметрами комфортності;
  - на міському та приміському маршруті - номер маршруту, найменування кінцевих зупинок, кількість оборотних рейсів або кількість автобусів для забезпечення перевезень, режим руху та інтервал, особливості періодичності виконання перевезень (сезонний, у певні дні тижня тощо);
- 3) умови конкурсу;
- 4) порядок одержання необхідної інформації про об'єкт конкурсу;
- 5) кінцевий строк прийняття документів для участі в конкурсі;
- 6) найменування організації, режим її роботи та адреса, за якою подаються документи для участі в конкурсі;
- 7) місце та дата одержання бланків документів для участі в конкурсі;
- 8) місце, дата та час початку проведення засідання конкурсного комітету;
- 9) розмір плати за участь у конкурсі;
- 10) телефон для довідок (електронна адреса або адреса веб-сайту) з питань проведення конкурсу.

У відповідності до пункту 30 Порядку кінцевий строк прийняття документів для участі в конкурсі визначається організатором і не може становити менш як 10 робочих днів до дати проведення конкурсу.

Згідно із пунктом 36 Порядку інформація про будь-яку зміну умов конкурсу повинна бути доведена до відома всіх перевізників-претендентів не менш як за 20 днів до дати проведення конкурсу шляхом опублікування у засобах масової інформації, в яких було розміщено оголошення про конкурс.

Тернопільська обласна державна адміністрація відповідно до чинного законодавства є організатором перевезень на внутрішньообласних автобусних маршрутах загального користування, які виходять за межі району але не виходять за межі області.

Відповідно до пункту 10 Порядку організатор затверджує умови конкурсу, в тому числі обов'язкові, відповідно до статті 44 Закону України «Про автомобільний транспорт». Крім обов'язкових умов, організатор може затверджувати додаткові умови конкурсу (наявність у перевізника GPS-системи, встановленої на транспортних засобах, які пропонуються для роботи на автобусному маршруті, тощо).

Згідно зі статтею 44 Закону України «Про автомобільний транспорт» для організації забезпечення і підготовки матеріалів для проведення засідань конкурсного комітету органи виконавчої влади на конкурсних умовах за договором залучають підприємство (організацію), що має фахівців та досвід роботи не менше трьох років з питань організації пасажирських перевезень. На таке підприємство (організацію) покладаються функції з підготовки матеріалів щодо умов конкурсу, паспортів автобусних маршрутів, аналізу одержаних пропозицій та їх оцінки, договорів з переможцями конкурсу та інших матеріалів.

Пунктом 20 Порядку визначено, що організатор укладає з переможцем конкурсу договір про виконання функцій робочого органу.

Відповідно до договору від 21.04.2017 №1 філія «Тернопільський державний обласний навчально-курсний комбінат УДП «Укрінтеравтосервіс» виконує функції робочого органу обласного конкурсного комітету з проведення конкурсів на перевезення пасажирів автомобільним транспортом на міжміських та приміських автобусних маршрутах загального користування та здійснює зберігання підготовлених на конкурс матеріалів.

Управління згідно Положення визначає умови пасажирських перевезень та організовує проведення конкурсу із визначення автомобільного перевізника на автобусному маршруті загального користування.

Згідно заяви громадської спілки «Воїни АТО Тернопілля» за період 2016 - 2017 років були проведені два конкурси на право здійснювати перевезення пасажирів у ряді внутрішньообласних маршрутів загального користування в звичайному режимі руху з порушенням процедури їх підготовки (один у 2016 році і один у 2017 році).

Оголошення про проведення конкурсів оприлюднені у газеті «Свобода» в 2016 році - №82 (3120) від 21.10.2016 у 2017 році - №68 (3208) від 01.09.2017.

У відповідності до пункту 28 Порядку зазначені оголошення розміщені в друкованому засобі масової інформації більше ніж за 30 календарних днів до початку конкурсів та містили всю необхідну інформацію.

Кінцевий строк прийняття документів для участі в конкурсі визначений організатором становив більше 10 робочих днів до дати проведення конкурсу, згідно із пунктом 30 Порядку.

В ході підготовки конкурсу виникла необхідність винесення на конкурс з визначення пасажирських перевізників ще декілька додаткових автобусних маршрутів, інформація про які не була оприлюднена попередньо.

Замість оголошення про конкурс на право здійснювати перевезення пасажирів на нових маршрутах, Управлінням було погоджено оголошення про зміни до переліку об'єктів конкурсу.

Слід зазначити, що такі дії по оприлюдненню інформації про проведення конкурсу на визначення перевізника на нових маршрутах як інформацію про зміни вчинені як у 2016 так і у 2017 роках.

Зазначена інформація про зміни до переліку об'єктів була опублікована у газеті «Свобода» в 2016 році - №85 (3123) від 02.11.2016 у 2017 році - №70 (3210) від 08.09.2017, №71 (3211) від 13.09.2017, №72 (3212) від 15.09.2017.

У відповідності до пункту 36 Порядку не менш як за 20 днів до дати проведення конкурсу підлягає оприлюдненню інформація про будь-яку **зміну умов конкурсу**.

Згідно визначення термінів, які вживаються у Порядку, умови конкурсу - це встановлені організатором (обов'язкові та додаткові) умови перевезень пасажирів, які повинні виконувати автомобільні перевізники, визначені на відповідному об'єкті конкурсу. А об'єкт конкурсу – це маршрут (кілька маршрутів), оборотний рейс (кілька оборотних рейсів).

Таким чином, оприлюдненню не менш як за 20 днів до дати проведення конкурсу підлягає лише інформація про зміни умов конкурсу, а не зміни до переліку об'єктів, коли до раніше заявлених додаються нові.

Окрім цього, відповідно до пункту 10 Порядку організатор перевезень затвердив обов'язкові умови конкурсу, Управління їх погодило і вони були оприлюднені в газеті «Свобода» у якій друкувалися оголошення про проведення конкурсу, а саме, вимоги до класу комфортності автобусів, їх кількості, технічного стану, пристосування для перевезення осіб з обмеженими можливостями, здійснення пільгових перевезень пасажирів. Переліку маршрутів в зазначених умовах не має.

Згідно із пунктом 28 Порядку інформація про порядковий номер та основні характеристики кожного об'єкта конкурсу і умови конкурсу оприлюднюється окремими блоками.

Дати оприлюднення оголошень про проведення конкурсів, про зміни його умов, кінцевих строків прийняття конкурсних документів та дати проведення самих конкурсів наведена у таблиці:

Рік	Дата оприлюднення оголошення про проведення конкурсу у газеті «Свобода»	Дата оприлюднення інформації про зміни умов конкурсу у газеті «Свобода»	Кінцевий строк прийняття документів для участі у конкурсі	Дата проведення конкурсу
2016	21.10.2016	02.11.2016	04.11.2016	30.11.2016
2017	01.09.2017	08.09.2017 13.09.2017 15.09.2017	15.09.2017	12.10.2017

Як видно із таблиці оголошення про нові об'єкти конкурсу були оприлюднені в окремих випадках за два дні, а то і в останній день прийняття документів для участі у конкурсі та за 28- 29 днів до дати проведення конкурсу.

Таким чином, всупереч вимог Правил конкурс на визначення пасажирських перевізників на нових маршрутах не був оголошений, як черговий, а повідомлення про нього оформлено як зміни до переліку об'єктів конкурсу без дотримання тридцятиденного терміну подання про це оголошення що в свою чергу обмежило термін подання конкурсної документації.

Такі дії можуть призвести до позбавлення перевізників-претендентів можливості вчасно підготувати і подати конкурсні документи на додатково заявлені маршрути та прийняти участь у конкурсі та тим самим обмежити конкуренцію.

У відповідності до статті 42 Конституції України держава забезпечує захист конкуренції у підприємницькій діяльності. Не допускаються зловживання монополієм становити на ринку, неправомірне обмеження конкуренції та недобросовісна конкуренція.

Забезпечення державного захисту конкуренції у підприємницькій діяльності покладено на Антимонопольний комітет України.

Частиною першою статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що державна політика у сфері розвитку економічної конкуренції та обмеження монополізму, вжиття заходів, які сприяють розвитку конкуренції, здійснюється в т.ч. органами державної влади. Згідно із частиною другою статті 4 цього Закону органи влади зобов'язані сприяти розвитку конкуренції.

Згідно частини першої статті 15 Закону України "Про захист економічної конкуренції", будь-які дії чи бездіяльність органів влади, які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції, визнаються антиконкурентними діями.

Дії Управління, які полягають у неналежній організації проведення конкурсу на визначення автомобільного перевізника на окремих маршрутах, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50 та частиною першою статті 15 Закону України "Про захист економічної конкуренції" у вигляді антиконкурентних дій органів влади, які можуть призвести до обмеження конкуренції.

Враховуючи вищевикладене, на підставі статей 7, 12, 14 Закону України "Про Антимонопольний Комітет України" (із змінами і доповненнями), статті 46 Закону України "Про захист економічної конкуренції", пунктів 3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року №32-р та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за №291/5482 зі змінами та доповненнями адміністративна колегія Тернопільського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

РЕКОМЕНДУЄ :

Управлінню регіонального розвитку, інфраструктури та дорожнього господарства Тернопільської обласної державної адміністрації (місцезнаходження: вул. Грушевського, 8, м. Тернопіль, 4600, ідент. код 41368668) вжити заходів щодо усунення причин виникнення порушення законодавства про захист економічної конкуренції і умов, що йому сприяють, шляхом організації проведення конкурсів на право здійснювати перевезення пасажирів на внутрішньообласних маршрутах загального користування відповідно до вимог чинного законодавства, зокрема, законодавства про захист економічної конкуренції.

Відповідно до частини другої статті 46 Закону України "Про захист економічної конкуренції", рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду.

Про результати їх розгляду повідомити територіальне відділення до **20 червня 2018 року**.

За умови виконання положень рекомендацій провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається.

Члени адміністративної колегії :

А.Г. Левченко, в. о. голови
територіального відділення

Г.С.Бібік, завідувач
юридичного сектору